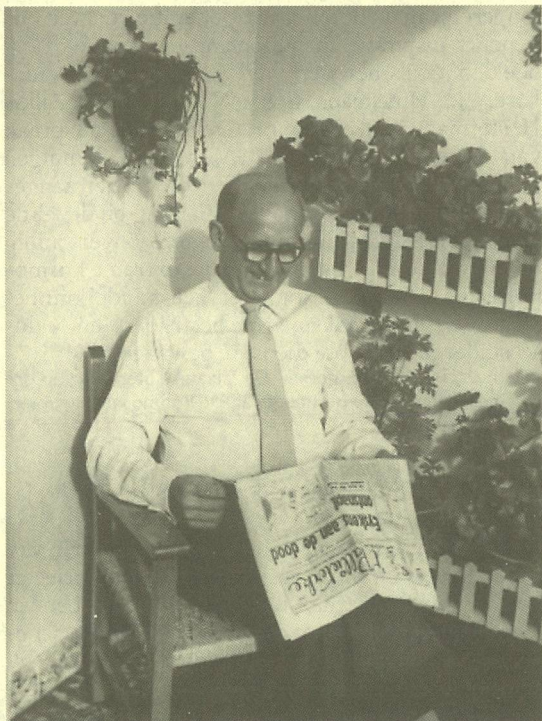

BONTEN, Lode (Merksem 23 september 1906 – Schoten 5 januari 1975).

Was lid van de Antwerpse **Vlaamsch-Nationale Wacht** en behoorde tot de radicale vleugel van **Het Vlaamsche Front**. In de loop van 1928 voerde Bonten tijdens de parlementaire bespreking van de taalwet op het **leger** agitatie tegen de **Katholieke Vlaamsche Kamergroep**, die in de commissies het ontwerp in Vlaamsgezinde zin wist aan te passen. Kort daarna werd Bonten opgeroepen. In een schrijven aan de minister van landsverdediging kondigde hij aan geen enkel Franstalig bevel te zullen uitvoeren. Op 29 oktober 1928, twee dagen voor de wet in de Senaat werd aanvaard, weigerde Bonten in de kazerne een eentalig Frans etiket op zijn kast te plakken. Zijn carrière als dienstplichtige was van korte duur, aangezien hij op medische gronden voorgoed werd afgekeurd. Desondanks kan Bonten worden beschouwd als de eerste dienstweigeraar met Vlaamsgezinde motieven.

Bonten vond daarna contact met mensen van de **Vlaamsche Legercommissie**. In 1929 gaf een van de leden, priester **Eugeen van de Perre**, een brochure uit: *Lode Bonten en zijn wedervaren in het leger*. Aan de hand daarvan stelde **Herman Vos** op 3 mei 1929 in *De Schelde* de vraag of ter gelegenheid van het Belgische eeuwfeest in 1930 niet een brede agitatie op touw kon worden gezet om alle Vlaamsgezinde dienstplichtigen aan te sporen tot de weigering Franstalige bevelen op te volgen. Bonten zou nog betrokken zijn bij de voortzetting van de Vlaamsche Legercommissie, maar die had haar slagkracht in 1930 al goeddeels verloren.

Nadien bleef Bonten nog actief in de **Vlaamsch-Nationale Wacht** van Antwerpen-Zuid en als bestuurslid van de **Vlaams Nationale Zangfeesten**.

Lode Bonten was dienstweigeraar uit anti-Belgische overtuiging. Tijdens de Tweede Wereldoorlog meldde hij zich voor het Vlaamsch Legioen. (ADV N)

Hij werd nog voor de Duitse inval een agent van de Duitse Abwehr. Tijdens de Tweede Wereldoorlog streed hij in het Vlaamsch Legioen aan het oostfront, waar hij geen bezwaar toonde tegen het opvolgen van Duitse bevelen. Na de oorlog werd hij ter dood veroordeeld. Hij zag zijn straf tot twintig jaar gevangenschap herleid, maar ontsnapte later uit het kamp te Beverlo. Na een jarenlang verblijf in Spanje keerde hij terug naar Antwerpen.

LITERATUUR: A.E. Eyckerman, 'De Vlaamse dienstweigeraars tussen de twee wereldoorlogen', in *Vlaams Archief: Jaarboek Vlaamse Beweging 1987* (1987), p. 239-257; - E. van Neygen, *Wegbereiders. Portretten van Vlaamse pacifisten*, 1990; - R. Boijen, *De taalwetgeving in het Belgische leger (1830-1940)*, 1992; - L. Vandeweyer, 'Katholieke vredesactie in een bedreigd België (1914-1963)', in R. Burgraeve, J. de Tavernier en L. Vandeweyer (red.), *Van rechtvaardige oorlog naar rechtvaardige vrede. Katholieken tussen militarisme en pacifisme in historisch-theologisch perspectief* (KADOC-studies, nr. 15, 1993), p. 113-149; - E. Verhoeyen, 'De Duitse Abwehr in België (september 1939-mei 1940) (Deel 1)', in *Belgische Tijdschrift voor Militaire geschiedenis*, jg. 30, nr. 3 (september 1993), p. 183-198.

ILLUSTRATIE(S), zie: dienstweigering, Katholieke Vlaamse Volkspartij Turnhout.

LUC VANDEWEYER